

УДК 621.9.203

УДОСКОНАЛЕННЯ МИТНО-ТАРИФНОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ ДЛЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗВИТКУ ІНСТРУМЕНТАЛЬНОГО ВИРОБНИЦТВА

Федотьева Л.П., асист.

*Кременчуцький державний політехнічний університет
імені Михайла Остроградського*

39600, м. Кременчук, вул. Першотравнева, б.20

e-mail: instrumentsv@yandex.ru

Изложены материалы, касающиеся улучшения положения производителей инструментальных материалов за счет совершенствования внешнеэкономической политики государства и, в частности, таможенно-тарифной системы Украины.

Ключевые слова: инструментальное производство, таможенно-тарифная система.

In article expounded materials belonging are improvements of position of producers of instrumental materials on account of perfection of external economic policy of state and, in particular, the custom-tariff system of Ukraine.

Key words: instrumental production, custom-tariff system.

Вступ. Сучасний етап розвитку ринкових відносин в Україні передбачає, з одного боку, забезпечення рівних умов господарювання для всіх суб'єктів підприємницької діяльності, а з іншого – державний вплив на загальну ситуацію в країні. Що стосується формування митно-тарифної системи держави, то акценти треба зсувати у бік національної економіки для забезпечення її інтенсивного росту і захисту від несутлінних дій як із боку зовнішніх факторів, так і внутрішніх. Останнім часом спостерігається тенденція, яка полягає у певному відродженні підприємств машинобудівної галузі, нарощуванні виробничих потужностей, що дає змогу стверджувати необхідність впровадження дій з боку держави, спрямованих на підтримку такої тенденції шляхом впровадження цілісної державної політики і, насамперед, в галузі митного регулювання.

Мета роботи. Пошуки шляхів забезпечення сировиною інструментальне виробництво України.

Матеріал і результати дослідження. Одним із аспектів відродження машинобудівної галузі є раціональне застосування інструментальних матеріалів. Відомо, що у сучасному інструментальному виробництві знаходять застосування такі основні види інструментальних матеріалів: швидкорізальні сталі, тверді сплави, різальна кераміка і надтверді матеріали. Значну частину в цьому ряду інструментальних матеріалів займають тверді сплави - при обробці матеріалів різанням на частку твердосплавного інструмента припадає біля 70% обсягу зрізаної стружки [1]. В табл. 1 наведено дані на початок 90-х років про потребу в твердих сплавах по міністерствам та відомствам України. Аналіз цих даних показує, що найбільш широке застосування знаходять сплави марок ВК і ТК - 69,2% і 29,6% відповідно. Споживання інших марок сплавів незначне і складає: групи ТТК - 0,14%, безвольфрамових твердих сплавів (БВТС) - 0,8%, різальної кераміки - 0,2% від загальної потреби.

На підставі обробки опублікованих даних щодо структури споживання твердих сплавів у

розвинених капіталістичних країнах [1], на рис.1 наведена структура оптимального споживання цих сплавів для країн, що мають потужні гірничодобувну та машинобудівну промисловість, та дані, що були отримані в результаті опитування.

Вочевидь за часів СРСР була допущена непропорційність у структурі споживання інструментальних матеріалів, що на даний час ще більше викривилась у бік недостатнього споживання нових інструментальних матеріалів. Але ж і в країнах із розвиненими машинобудівною, гірничою і металургійною галузями значну частину в низці інструментальних матеріалів займають тверді сплави на основі карбіду вольфраму. Для виправлення ситуації потрібен час і об'єктивні умови, забезпечувані цілеспрямованою державною політикою.

Як відомо [2], в межах України немає копалин, що містять вольфрам та кобальт як складових твердих сплавів. А, виходячи з потреби українських підприємств, що використовують твердосплавні вироби (різальні пластини і інструменти) [1], потреба в сировині для виготовлення твердосплавного інструменту значна. Тому є два принципово різних шляхи забезпечення інструментальних заводів такою сировиною: закупівля твердосплавних сумішей за кордоном і регенерація відходів твердого сплаву, що мають як закордонне, так і вітчизняне походження.

Твердосплавні суміші на інструментальні підприємства України поставлялися, в основному, з Російської Федерації: Кіровоградським заводом твердих сплавів і заводом "Победіт" (м. Владикавказ). На даний час жорсткої конкуренції, склалася ситуація вкрай несприятлива для України: російські заводи реалізують твердосплавні суміші за ціною готової продукції.

Щорічно в Україні виходять із ладу та зношується значна кількість різального інструменту та інших виробів, виготовлених із твердого сплаву. Також в Україні, свого часу, були накопичені великі запаси конверсійного лому, що також може використовувати

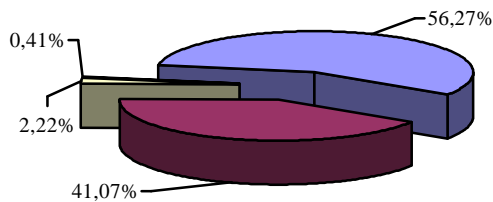
тись при виготовленні твердосплавного інструменту [3]. Отже покращити становище на українському ринку твердосплавних сумішей і, тим самим, забезпечити потреби українських заводів у сировині, мо-

жна також шляхом регенерації лому твердосплавних виробів на інструментальних заводах України.

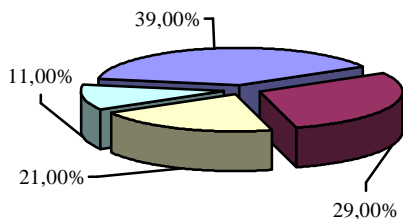
Таблиця 1 – Потреба у твердих сплавах на початок 90-х років по міністерствах і відомствах

Найменування підприємств	Група ВК, кг		Група ТК, кг		Група ТТК, кг		БВТС, кг	
	Всього	В т.ч. ЗБП	Всього	В т.ч. ЗБП	Всього	В т.ч. ЗБП	Всього	В т.ч. ЗБП
Державний комітет по нафті та газу України	1300	297	813	165	59	10	300	200
Міністерство оборони України	4000	1000	1000	780	450	400	2500	-
Держкомітет України по харчовій промисловості	2612	-	530	-	-	-	-	-
Міністерство Енергетики України	2163	-	1697	-	-	-	-	-
Українська державна корпорація автомобільного транспорту	243	33	550	150	-	-	-	-
Держкомітет України по вугільній промисловості	226500	1300	96700	4200	-	-	-	-
Всього	236818	2626	101290	5295	509	410	2800	200

Примітка: ЗБП – змінні багатогранні пластини

а)

б)

Рисунок 1 – Порівняльні дані щодо структури споживання твердих сплавів (в процентах від загальної потреби): а – та, що склалась в Україні; б - оптимальна

Загалом відомо багато способів регенерації відходів твердого сплаву [2]. Деякі з них уже реалізовані на підприємствах України. Але відсутність прозорої і цілеспрямованої політики держави призвела до відтоку за межі України значної частини відходів твердих сплавів і конверсійного лому, що являють по суті стратегічний запас сировини.

Прийняті останнім часом зміни до законодавства ставлять у нерівні умови господарювання вітчизняного виробника інструментальних матеріалів і виробів з них перед іноземними.

Мова йде про застосування податкового векселя, яким у відповідності до пункту 11.5 статті 11 Закону України „Про податок на додану вартість” імпортери товарів мають право рівнозначно з грошовою формою розрахунку виконати свої податкові зобов’язання за ПДВ.

Це обумовлено тим, що Законом України „Про внесення змін до Закону України „Про бюджет України на 2005 рік” та деяких інших законодавчих актів” від 25.03.05 № 2505-IV скасовано обмеження щодо можливості здійснювати розрахунки за ПДВ податковими векселями виключно при ввезенні товарів за прямими договорами для власних виробничих потреб (не передбачених для подальшого продажу).

У той же час Урядом прийнято постанову Кабінету Міністрів України „Про внесення змін до пос-

танови Кабінету міністрів України від 1 жовтня 1997 р. № 1104” від 26.05.02 №395, якою скасовано обмеження щодо можливості здійснювати розрахунки за ПДВ податковими векселями виключно при ввезенні товарів за прямими договорами для власних виробничих потреб та за наявності у платника бюджетного відшкодування.

За таких умов у разі імпорту товарів в Україну значна частка розрахунків із ПДВ буде здійснюватись податковими векселями, що сьогодні ми вже можемо спостерігати [4].

Також слід зазначити, що Законом України „Про податок на додану вартість” визначено, що податковий вексель – це письмове безумовне грошове зобов’язання платника податку сплатити до бюджету відповідну суму коштів, який видається платником на відстрочення сплати ПДВ, що справляється при імпорті товарів на митну територію України.

Водночас, під час здійснення операцій з продажу товарів на внутрішньому ринку, взаємозаліки та вексельні розрахунки по сплаті ПДВ законодавством України не передбачені, і цей податок сплачується покупцем товарів без надання відстрочок у його сплаті.

За таких умов при наявності потреб в закупівлі товарів, аналоги яких виробляються в Україні та за її межами, покупець вибере товар іноземного походження, так, як може використати відстрочку при сплаті частини його вартості, такими діями стимулюючи іноземного товаровиробника та призводячи до занепаду вітчизняного.

Тобто, застосування податкового векселя є порушенням умов конкуренції на ринку, яке призводить до дискримінації вітчизняних товаровиробників перед іноземними.

З іншого боку, при імпорті товарів митним органам необхідно використовувати чіткий порядок визначення митної вартості. В даний час він уже розроблений і освоєний. Але може бути чітко застосований лише метод за ціною угоди. Якщо документальне обґрунтування митної вартості у момент митного оформлення виявилось недостатнім, митний орган зобов’язаний самостійно визначити митну вартість товару.

І тут виникають складнощі у визначенні джерела рівня ціни товару, яка виступає в ролі митної вартості.

Держмитслужба доводить до митних органів ціни, які можуть бути використані для розрахунку митної вартості дуже обмеженої номенклатури товарів. Із решти

товарів митна оцінка ускладнюється, оскільки цінові дані відсутні. Навіть, якщо можна застосувати метод за ціною угоди, тут виникають передумови для фальсифікації митної вартості і, в решті решт, для прямої крадіжки з державного бюджету.

Висновки. Становище, коли слабка сировинна база інструментального виробництва України не тільки не закріплюється, а розхищується вочевидь не влаштовує Україну як цілісну самостійну і європейську державу. Тому необхідно впровадити такі дії щодо забезпечення розвитку вітчизняного інструментального виробництва:

- використання процедур щодо заборон і обмежень неекономічного характеру для припинення безконтрольного вивозу стратегічної сировини інструментального виробництва, що можна причислити до товарів подвійного використання;
- використання аналогічних процедур економічного характеру, тобто спеціальних митних режимів і процедур, що забезпечать не тільки припинення відтоку, але і деякий приток відходів твердого сплаву на підприємства України;
- регулярне забезпечення спеціалістів митних органів потрібною ціною інформацією;
- запровадити обмеження у застосуванні податкових векселів.

ЛІТЕРАТУРА

1. Изучение структуры потребления твердых сплавов в отраслях народного хозяйства Украины: Отчет о НИР / Министерство промышленности Украины.- Светловодск. ГИЦТС “Светкермет”. 1994. – 96 с.
2. Зеликман А.Н. Металлургия тугоплавких и редких металлов. – М.: Металлургия, 1986. – 83 с.
3. Шаповал А.Н., Федотьев А.Н., Савченко Ю.В., Золотарев Г.Р., Федотьев Н.А. Применение конверсионного лома сердечников бронеснарядов для изготовления волоочильного и бурового инструмента // Прогрессивные технологии и системы машиностроения. Международный сб. научных трудов: Специальный выпуск – Материалы VIII международной научно-технической конференции «Машиностроение и технология на рубеже XXI века» в г.Севастополе 9-14 сентября 2001 г. В 3-х томах. Т.3 – Донецк: ДонГУ. Вып. 9, 2001. – С. 195-198.
4. Холодько Т. „Сприятливий” вексель // Митниця. Інформаційно-аналітичний журнал – К.: ТОВ „Панорама”. №3(12), 2005. – С. 20, 21.

Стаття надійшла 1.10.2007
Рекомендовано до друку к.т.н., доц.
Морозом М.М.